

מזכירות הממשלה

החלטה מספר 4193 של הממשלה מיום 29.01.2012 .

הגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ושיעור התעסוקה

.4193

מ ח ל י ט י ס, בהתאם להמלצות הוועדה לשינוי כלכלי-חברתי ("וועדת טרכטנברג") ובמטרה לשפר את פוטנציאל הצמיחה של כלל המשק ולצמצם את רמת אי השוויון והפערים החברתיים באמצעות העלאת שיעור התעסוקה בקרב האוכלוסייה הערבית, לרבות הדרוזית והצירקסית (להלן - האוכלוסייה הערבית), העלאת שיעור התעסוקה בקרב אנשים עם מוגבלות, הגברת האכיפה של חוקי העבודה ועידוד תעסוקת הורים יחידים -

1. לפעול להסרת החסמים של האוכלוסייה הערבית להשתלבות בתעסוקה, תוך התמקדות בנשים מקרב האוכלוסייה הערבית, באמצעות יישום הצעדים המפורטים להלן:

א. להטיל על הממונה על תחום התעסוקה במשרד התעשייה, המסחר והתעסוקה (להלן – התמ"ת) להרחיב, החל בשנת 2012, שני מרכזי הכוון תעסוקתי המופעלים כיום במתכונת מצומצמת ביישובים בהם מיושמת תכנית החומש לפיתוח כלכלי של יישובים במגזר המיעוטים מתוקף החלטת הממשלה מס' 1539 מיום 21 במרץ 2010 (להלן - החלטה מס' 1539), ולהפעיל במודל הפעלה הזה למודל ההפעלה של ארבעת המרכזים שמוקמים לפי החלטה מס' 1539. זאת, לאחר התייעצות עם מנהל הרשות לפיתוח כלכלי במגזר המיעוטים במשרד ראש הממשלה (להלן - הרשות לפיתוח כלכלי) ובכפוף להוראות כל דין. מרכזי הכוון יעסקו בהכוונה ובהשמה בעבודה של נשים וגברים מקרב האוכלוסייה הערבית ויכללו להפעיל מגוון כלים, לרבות הקצאת שוברי הכשרה מקצועית, סיוע במימון הסעות עובדים מיישובים ערביים למקומות התעסוקה בכפוף לתכנית שתגובש בהתאם לאמור בסעיף 1(ד), הפעלת יחידת קשרי מעסיקים והפעלת תכנית הכשרה להשכלה גבוהה. תכנית ההכשרה להשכלה גבוהה האמורה תכלול חיזוק היכולות בשפה האנגלית, הכנה לפסיכומטרי וייעוץ והכוון אקדמי, ותגובש בהסכמה בין הממונה

מזכירות הממשלה

על תחום התעסוקה במשרד התמי"ת לנציג הוועדה לתכנון ותקצוב שליד המועצה להשכלה גבוהה ובהתייעצות עם מנהל הרשות לפיתוח כלכלי.

ב. להנחות את המנהל הכללי של משרד הרווחה והשירותים החברתיים (להלן – משרד הרווחה), בהתייעצות עם מנהל הרשות לפיתוח כלכלי, לפעול, לא יאוחר מ-1 לאפריל 2012, בהתאם להוראות כל דין ובהתאם לכללי התקצוב המקובלים במשרד הרווחה והשירותים החברתיים, להרחבת תכנית "אשת חיל", המספקת ליווי, העצמה והכוון תעסוקתי לבנות האוכלוסייה הערבית שאינן משתתפות בשוק העבודה. התכנית תורחב החל בשנת 2012 ותכלול 36 קבוצות חדשות, בנוסף ל-13 קבוצות המופעלות וממומנות כיום על ידו בקרב האוכלוסייה הערבית.

ג. במטרה לעודד את השתלבותן של בנות האוכלוסייה הערבית בשוק העבודה, נוכח שיעורי התעסוקה הנמוכים במיוחד של בנות האוכלוסייה הערבית לעומת יתר קבוצות האוכלוסייה בישראל, ולנוכח שיעור השימוש הנמוך במיוחד של האוכלוסייה הערבית במערך מעונות היום המסובסד על ידי המדינה, לפעול כדלקמן:

(1) להנחות את הממונה על תחום התעסוקה במשרד התמי"ת לתקן את המבחנים למתן תמיכות לעניין השתתפות המדינה בעלות שכר לימוד במעון או במשפחתון (להלן – מבחני התמיכה), כך שהחל משנת הלימודים התשע"ג דרגת השתתפות המדינה עבור אם עובדת ממגזר המיעוטים, הזכאית להשתתפות המדינה עבור אחזקת ילדה במעונות ובמשפחתונים בהתאם למבחני התמיכה, לא תקטן בשל היקף משרה הנמוך מ-36 שעות עבודה שבועיות, ובלבד שהיקף משרתה לא יפחת מ-24 שעות עבודה שבועיות והיא עומדת בקריטריונים לקבלת השתתפות מהמדינה בהתאם למבחני התמיכה האחרים.

(2) להנחות את הממונה על תחום התעסוקה במשרד התמי"ת לפעול לשינוי נוהל ועדות הקבלה למעון יום בעל סמל מעון, כך שהחל משנת הלימודים התשע"ג תינתן עדיפות לילדי אימהות עובדות מקרב האוכלוסייה הערבית בקבלה למעון, אף אם היקף משרתן נמוך מ-36 שעות עבודה שבועיות, ובלבד שהיקף משרתן לא יפחת מ-24 שעות עבודה שבועיות והן עומדות בקריטריונים לקבלת

השתתפות מהמדינה בהתאם למבחני התמיכה האחרים.

ד. להנחות את המנהל הכללי של משרד התמי"ת, מנהל הרשות לפיתוח כלכלי והממונה על התקציבים במשרד האוצר, או נציגיהם, לפעול, לא יאוחר מיום 1 באפריל 2012, לגיבושה של תכנית לעידוד הביקוש לעובדים מקרב האוכלוסייה הערבית ולשיפור תשתיות התעסוקה. תכנית כאמור תכלול, בין היתר, ביצוע השלמות פיתוח וסגירת פערים בגין פיתוח חסר באזורי תעשייה קיימים ביישובים ערביים, סיוע במימון פיתוח של אזורים ייעודיים לטובת העברתם של עסקים שפעילותם מהווה מטרה באזורי מגורים ביישובים ערביים, וכן סיוע במימון הסעות עובדים מיישובים ערביים למקומות התעסוקה. כמו כן גיבוש התכנית יתבצע בשים לב להיבטים של נגישות לאשראי, עידוד יזמות להקמת עסקים קטנים ובינוניים, ועידוד העסקת סטודנטים מקרב האוכלוסייה הערבית בענפי התעשייה עתירת הידע. אופן הביצוע של התכנית האמורה ייקבע בשיתוף החשבת הכללית במשרד האוצר, או נציגה.

ה. הממשלה רושמת את הודעת סגן השר במשרד הבריאות ושר האוצר כי בכוונתם לגבש תכנית לתמרוץ ועידוד של לימודי סיעוד לבני האוכלוסייה הערבית בכפוף להתחייבות לעבודה במערכת הבריאות הציבורית בהתאם לצרכי מערכת הבריאות.

ו. להנחות את המנהלת הכללית של משרד החינוך, בתיאום עם הממונה על התקציבים במשרד האוצר, לגבש, עד ליום 1 באפריל 2012, תכנית להקניית השכלת יסוד לבנות האוכלוסייה הערבית מעל גיל 18, ללא תעודת בגרות, תוך כדי מתן ליווי שוטף והכוון תעסוקתי עם תום הלימודים. בשנת 2012 יחלו 300 בנות האוכלוסייה הערבית את לימודיהן במסגרת התכנית האמורה, בשנת 2013 - יחלו 350 בנות האוכלוסייה הערבית את לימודיהן, בשנת 2014 - יחלו 400 בנות האוכלוסייה הערבית את לימודיהן ובשנים 2015 עד 2016 - יחלו 450 בנות האוכלוסייה הערבית את לימודיהן בכל שנה.

ז. להנחות את שר החינוך ושר התמי"ת להגדיל את מספר התלמידות בנות האוכלוסייה הערבית במערך החינוך הטכנולוגי של משרד החינוך (להלן - בתי ספר טכנולוגיים) ובמסגרת בתי הספר המקצועיים שמפעיל משרד התמי"ת (להלן - בתי ספר מקצועיים), כך שהגידול ייעשה כדלקמן:

מזכירות הממשלה

- 1) לגבי שנת הלימודים התשע"ג - 200 תלמידות שיחלו לימודיהן בבתי ספר טכנולוגיים ו-200 תלמידות שיחלו לימודיהן בבתי ספר מקצועיים, מעבר למספר התלמידות שהחלו לימודיהן בשנת הלימודים התשע"ב.
- 2) לגבי שנות הלימודים התשע"ד עד התשע"ז - בכל שנה, יהיו 350 תלמידות שיחלו לימודיהן בבתי ספר טכנולוגיים ו-350 תלמידות שיחלו לימודיהן בבתי ספר מקצועיים, מעבר למספר התלמידות שהחלו לימודיהן בשנת הלימודים התשע"ב.
- ח. להנחות את ראש מנהלת השירות האזרחי-לאומי בתיאום עם הממונה על התקציבים במשרד האוצר, או נציגו, לגבש, עד ליום 1 באפריל 2012, תכנית ללימודי שפה כבסיס לתעסוקה למתנדבי השירות האזרחי-לאומי מקרב האוכלוסייה הערבית המעוניינים בכך.
- ט. לצורך ביצוע התכניות המפורטות בהחלטה זו, תוקצה תוספת תקציב כמפורט בטבלה שלהלן. ככל שתכנית מסוימת תבוצע באמצעות מיזם משותף על פי תקנה 3(18) או תקנה 3(30) לתקנות חוק חובת המכרזים, התשנ"ג-1993, הסכומים המפורטים בטבלה ישקפו את סך עלות התכנית, לרבות את המימון התואם.
- י. להנחות את הממונה על תחום התעסוקה במשרד התמ"ת, בשיתוף עם מנהל הרשות לפיתוח כלכלי, לרכז ולתאם את העבודה הקשורה בהיבטים התעסוקתיים של הצעדים המפורטים בסעיפים 1(א) עד 1(ט) להחלטה מול כלל משרדי הממשלה.
2. לפעול להגדלת שילובם של אנשים עם מוגבלות בשוק העבודה ולהגדלת הכנסתם הפנויה באמצעות הצעדים המפורטים להלן:
 - א. להקצות 300 תקנים נוספים עבור שירות לאומי-אזרחי של אנשים עם מוגבלות. התקנים יוקצו לאנשים עם מוגבלות באופן מדורג במהלך השנים 2012 עד 2014, 100 תקנים בכל שנה. ככלל תהליך המיון והקבלה לשירות לאומי יתקיים במהלך הלימודים בבית הספר. בטרם תחילת ההתנדבות בשירות הלאומי יעברו המועמדים תהליך ראשוני במרכז ההכוון לליווי תעסוקתי לשילוב אנשים עם מוגבלות בשוק העבודה (להלן - מרכז הכוון), ובשיתוף עם מנהלת השירות הלאומי-אזרחי ומשרד הרווחה.

מזכירות הממשלה

ב. להקצות בשנים 2012-2013 45 משרות ייעודיות עבור אנשים עם מוגבלות, הכשירים לתפקיד, הזכאים לגמלת נכות לפי פרק ט' לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (להלן - גמלת נכות והחוק בהתאמה). כל תקן יתקבל על ידי הקצאה מקבילה של מחצית תקן על ידי משרדי ממשלה ויחידות הסמך עבור העסקת אנשים עם מוגבלות, כך שתינתן השלמה של חצי התקן לתקן מלא. כמו כן, נציבות שירות המדינה ונציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות ידווחו לממשלה אחת לשנה על הקצאת התקנים ושילובם במשרדי הממשלה השונים.

ראש הממשלה מנחה:

הממונה על התקציבים במשרד האוצר יבוא בדברים עם שר הרווחה כדי לבחון את הערתו של נציב זכויות לאנשים עם מוגבלות לעניין אופן הקצאת התקנים.

ג. להקים ולהפעיל מרכזי הכוון כמפורט להלן:

(1) ההתקשרות להקמה ולהפעלה של מרכזי הכוון תיעשה על ידי ועדת מכרזים בין משרדית (להלן - ועדת המכרזים) בראשות סגן בכיר לחשבת הכללית, אשר מונתה ביום 4 בינואר 2012.

(א) ועדת המכרזים תפרסם את המכרז הראשון להקמת מרכז הכוון עד ליום 15 ביוני 2012, כך שהמרכז יחל את פעולתו ביום 1 בינואר 2013. ההתקשרות עם המפעיל תיעשה על-ידי המוסד לביטוח לאומי (להלן - המוסד).

(ב) מכרזים להפעלת שני מרכזי הכוון נוספים לפחות, יפורסמו על-ידי ועדת המכרזים במהלך השנים 2013-2014. ועדת המכרזים תהיה רשאית לבחור יותר ממפעיל אחד להפעלת מרכזי הכוון.

(ג) ועדת המכרזים תיוועץ עם ועדת המעקב הממשלתית, אשר הוקמה לפי החלטת ממשלה מספר 3579 מיום 8 במאי 2005, ליישום דו"ח לרון (להלן - ועדת המעקב) על התקדמות עבודתה.

(ד) התגמול למפעילי מרכזי הכוון שייקבע על ידי ועדת

מזכירות הממשלה

המכרזים, יתחשב בין היתר בקידומם של אנשים עם מוגבלות על פני הרצף התעסוקתי.

(ה) ועדת המכרזים תגדיר תנאי סף להשתתפות במכרז שיכללו, בין היתר, את אלה:

(1) ניסיון עבודה בקרב אנשים עם מוגבלות;

(2) ניסיון בהשמה בשוק העבודה הפתוח.

(2) לקבוע כי מרכז ההכוון ייתן את שירותיו לאנשים אלו (להלן - הזכאים):

(א) מקבלי גמלת נכות;

(ב) אנשים נוספים עם מוגבלות, כפי שייקבע בהסכמה על-ידי ועדת המכרזים.

(3) הטיפול במרכז ההכוון ייעשה באופן הבא:

(א) ככלל, המרכז ישאף לשלב את הזכאים בשוק העבודה בשלבי הטיפול הראשוניים, בשים לב למיצוי הפוטנציאל התעסוקתי של הזכאי ורצונותיו. זאת, על יסוד ההנחה כי התעסוקה היא כלי שיקומי מרכזי וכי באמצעות ליווי ותמיכה מתאימים במסגרת מקום העבודה ניתן להשיג את יעדי השיקום והתעסוקה באופן המיטבי.

(ב) המרכז ישתמש, ככל האפשר, בתשתיות פיזיות ובתשתיות מקצועיות קיימות הנמצאים במשרדי הממשלה השונים ובמוסד. לצורך מימון חלקי להפעלת מרכזי ההכוון, יאוגמו תקציבים קיימים מהמשרדים הממשלתיים השותפים בוועדת המכרזים והמוסד, המיועדים לסיוע לאנשים עם מוגבלות.

(ג) לצורך תהליך ההשמה של הזכאים, יועמדו לרשות המרכז הכלים הבאים לתמרוץ מעסיקים:

(1) מסלול תעסוקה למעסיקי אנשים עם מוגבלות במשרד התמ"ת;

(2) מרכז לייעוץ וליווי מעסיקים במשרד התמ"ת ;

(3) התאמות במקום העבודה בהתאם לקבוע בתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (השתתפות המדינה במימון התאמות), התשס"ו-2006.

אין באמור בפסקאות (1)-(3) כדי להעביר למרכז ההכוון סמכויות שלא ניתן להעביר לו על פי כל דין, זאת בנוגע לסמכויות המנויות בפסקאות כאמור.

(4) ככל שיתעורר צורך באבחון מקצועי-תעסוקתי, יופנה הזכאי לאבחון אשר יוכר על ידי כל הגורמים הממשלתיים המטפלים בנושא התעסוקה לאנשים עם מוגבלות, ובכלל זה אגף השיקום במוסד, משרד הרווחה, משרד הבריאות ומשרד התמ"ת. אבחון זה לא יחליף את המבחנים לקביעת הזכאות לגמלאות המוסד, ולא ישפיע עליהם.

(5) מרכז ההכוון יהיה רשאי להפנות זכאים אשר נמצאו מתאימים לשירות לאומי-אזרחי, לטיפול והשמה על ידי מנהלת השירות הלאומי-אזרחי ומשרד הרווחה.

(6) תהליך המיון, הטיפול, הליווי וההשמה של הזכאים במקום העבודה ילווה במחקר אשר יבחן, בין היתר, את תפקודם של הזכאים במקום העבודה, את גובה שכרם ותקופת העסקתם במקום עבודתם.

ד. להנחות את המנהלים הכלליים של משרד הרווחה ומשרד הבריאות לבצע במהלך שנת 2012 את הפעולות הנדרשות לצורך הבטחת רצף תעסוקתי למעבר מתעסוקה מוגנת לתעסוקה נתמכת בשוק הפתוח ולצורך שיפור מערך התעסוקה המוגנת עבור האוכלוסייה הזקוקה לכך. על פעולות אלה לכלול, בין היתר, את אלה :

(1) בניית תכנית מוסדרת הכוללת מסלול המיועד לשיקום עובדים לצורך מעבר מתעסוקה מוגנת לתעסוקה בשוק

מזכירות הממשלה

הפתוח בתוך פרק זמן מוגבל וקביעת התגמול לפי התקדמות על פני הרצף התעסוקתי.

2) ביצוע הליך תחרותי לעניין התקשרות בין המדינה לבין גורמים המעסיקים אנשים עם מוגבלות, עבור שירותי העסקת עובדים במסגרת התעסוקה המוגנת והנתמכת, ובלבד שאין בכך כדי להשפיע לרעה על העסקה כאמור בתנאים הוגנים.

ה. הממשלה רושמת את הודעת שר הרווחה, כי בכוונתו להפעיל בתיאום עם משרד החינוך ומשרד האוצר תכנית מעבר המיועדת להכנת בני נוער עם מוגבלות למעבר מבית הספר לעולם העבודה. התוכניות יתקיימו במסגרת בתי הספר לחינוך מיוחד בפיקוח משרד החינוך או מסגרות אחרות בפיקוח משרד הרווחה. התוכנית תופעל באחריות משרד הרווחה ומשרד החינוך. מסגרת התקציב להפעלת התוכנית תיקבע במסגרת דיוני התקציב בין משרד הרווחה ומשרד האוצר לשנת 2013, ובכפוף לסדרי עדיפויות של משרד הרווחה.

3. בהמשך לאישור החוק להגברת האכיפה של דיני עבודה, התשע"ב-2011 (להלן - החוק להגברת האכיפה) ביום 12 בדצמבר 2011, לפעול להגברה ולייעול של אכיפת חוקי העבודה באמצעות יישום הצעדים המפורטים להלן:

א. להסמיך את הממונה על התקציבים באוצר ואת המנהל הכללי של משרד התמ"ת לגבש מתווה רב שנתי לתגבור כוח האדם הפועל בתחום אכיפת חוקי עבודה כך שמירב התגבור יהיה במהלך שנת 2012. מתווה כאמור יביא בחשבון, בנוסף לכלים הפליליים, את הכלים המנהליים והאחרים שיעמדו לרשות משרד התמ"ת עם כניסתו לתוקף של החוק להגברת האכיפה.

ב. לפנות לנציב שירות המדינה כדי שיפעל, בתוך 30 יום מיום קבלת החלטה זו, להשיג סיכום עם המנהל הכללי של משרד התמ"ת, בנוגע לאצילת הסמכות לעניין גיוס כח אדם כאמור בסעיף 3(א) למשרד התמ"ת.

ג. לצורך ייעול האכיפה נגד מפרי זכויות עובדים ובמטרה להגן על זכויותיהם של עובדים, לקיים עבודת מטה של המוסד, משרד האוצר, רשות המסים ומשרד התמ"ת אשר תבחן את האפשרות של החלת שיתוף מידע בין רשות המסים והמוסד לבין משרד

מזכירות הממשלה

התמ"ת. עבודת המטה תיעשה עד ליום 1 באפריל 2012.
 המסקנות יוגשו לאישור הממשלה לאחר קבלת התייחסות היועץ
 המשפטי לממשלה.

ד. הממשלה רושמת לפנייה את הודעת שר התמ"ת כי יפעל למיקוד
 מירב משאבי האכיפה בהפרות חוקי עבודה על ידי מעסיקים של
 עובדים בשכר נמוך, ובכלל זה על ידי קבלני שירותים, ועל ידי
 מעסיקים של עובדים זרים.

4. הממשלה רושמת את הודעת שר הרווחה, שר התמ"ת ושר האוצר, כי
 בכוונתם להקים צוות מקצועי משותף למוסד, למשרד הרווחה,
 למשרד התמ"ת ולמשרד האוצר שיגבש, עד ליום 30 ביוני 2012,
 תכנית פעולה לטובת אוכלוסיית ההורים היחידים שתתמקד בסיוע
 בשילובם בשוק העבודה. למימוש תכנית זו יוקצה בשנת 2012 סכום
 של עד 100 מיליון ₪ במונחים שנתיים וסכום של עד 100 מיליון ש"ח
 בשנת 2013. תכנית הפעולה שתגובש תובא לאישור שר הרווחה ושר
 האוצר. עם גיבושה תועבר התכנית לידיעת היועץ המשפטי לממשלה.

מתווה היישום ועלות תקציבית (במיליוני ש"ח) לסעיף 1 להחלטה

תכנית	2012	2013	2014	2015	2016
סעיף 1.א- הרחבה של 2 מרכזי הכוון החל משנת 2012	5	5	5	5	5
עלות שנתית					
מספר מרכזים	2	2	2	2	2
סעיף 1.א- הפעלה של תכנית הכשרה להשכלה גבוהה (חיזוק אנגלית, הכנה לפסיכומטרי, ייעוץ והכוון אקדמי) על ידי מרכזי הכוון	2	3	4	5	6
עלות שנתית					
מספר משתתפים	500	750	1,000	1,250	1,500
סעיף 1.ב- הרחבת תכנית "אשת חיל", המספקת ליווי, העצמה והכוון תעסוקתי לנשים בנות האוכלוסייה הערבית שאינן משתתפות בשוק העבודה	9	9	9	9	9
עלות שנתית					
מספר קבוצות חדשות (20-30 משתתפות בקבוצה)	36	36	36	36	36
סעיף 1.ג- סבסוד מעונות יום לבנות האוכלוסייה הערבית העובדות במשרה חלקית	15	18	27	28	47
עלות שנתית שלא תעלה על					
סעיף 1.ד- תכנית לעידוד הביקוש לעובדים בני האוכלוסייה הערבית	70	70	75	35	-
עלות שנתית					
סעיף 1.ה- לימודי סיעוד לבנות האוכלוסייה הערבית (מימון לימודים ומלגות קיום)	1	3	4	6	6
עלות שנתית					
מספר תלמידות	50	50	50	50	50

מזכירות הממשלה

					חדשות	
9	9	8	7	3	עלות שנתית	סעיף 1.1 - השכלת יסוד לבנות האוכלוסייה הערבית ללא תעודת בגרות, תוך כדי מתן ליווי שוטף והכוון תעסוקתי עם תום הלימודים
450	450	400	350	300	מספר משתתפות חדשות	
53	48	33	16	3	עלות שנתית (מחצית מהתקציב יופנה למשרד התמ"ת ומחצית מהתקציב יופנה למשרד החינוך)	סעיף 1.2 - הגדלת מספר התלמידות בנות האוכלוסייה הערבית במערכות החינוך הטכנולוגי של משרד התמ"ת והחינוך
2,100	2,100	1,800	1,100	400	מספר תלמידות נוספות במערכת (שלושה שנתונים, בעבור שנת הלימודים שמתחילה בספטמבר של אותה שנה קלנדרית)	
10	10	10	9	7	עלות שנתית	סעיף 1.1 ח- תכנית ללימודי שפה כביסיס לתעסוקה למתנדבי השירות האזרחי-לאומי המעוניינים בכך
3,280	3,280	3,280	2,830	2,300	מספר משתתפים	
145	155	175	140	115		סה"כ עלות התכניות